

Bademeesters

Op 19 april jl zond de VPRO de documentaire *Bademeesters* van Judith de Leeuw uit. De Leeuw is een Texelse, en was als kind al bekend met de groep Utrechtse corpsstudenten die iedere zomer gedurende negen weken als badmeester het Texelse strand bewaakten. Als kind vond ze die jongens groot en stoer, maar toen ze een paar jaar geleden als volwassen vrouw met haar neefje die in het glas was gaan staan bij de hulppost kwam, viel het haar op hoe jong deze badmeesters eigenlijk zijn¹. Ze besloot zich in deze groep te verdiepen en maakte een prachtige documentaire. *De Volkskrant*² kon als enige kritiekpunt noemen dat de film helaas slechts vijftientig minuten duurt.

Over de studentencorpora in Nederland is veel geschreven, veelal in negatieve zin, en

vaak na ontgroeningexcessen, waarvan de roetkapaffaire wellicht de bekendste en gruwelijkste is. Het studentencorps wordt omgeven door een zweem van geheimzinnigheid voor buitenstaanders en een hoog ‘ons kent ons’-gehalte voor de insiders. Het komt als onderwerp terug in tv-series (de Lullo’s van *Jiskefet*, en de serie *Feuten*), films (*Soldaat van Oranje*) en in romans (bijvoorbeeld *Mores van Onno te Rijdt* (2001); *Het elfde gebod* van Jacqueline Hoefnagels & Santje Kramer (2010); *Niemand in de stad* van Philip Huff (2012)). Het is een sterke wij-cultuur, waarbij ontgroening en groepsnormen leiden tot inwijding en een cohesieverhogend effect hebben.

Deze groep badmeesters is te zien als een subgroep van het Utrechts Studenten

¹ <http://www.dub.uu.nl/artikel/achtergrond/corps-hoofdrol-documentaire-bademeesters.html>

² Haro Kraak, Recensies Teledoc Campus. *De Volkskrant*, vrijdag 17 april 2015.

Corps, waarbij een nog sterkere wij-zij-dichotomie waar te nemen valt. Dit wordt versterkt door de eigen, zelfbedachte taal die de badmeesters onderling spreken.

De groep bestaat uit 24 jongens, van wie de helft voor het eerst is en opgeleid wordt door de ervaren andere helft. Iedereen is zo twee jaar badmeester, de nieuwkomers leren het werk van degenen die voor het tweede jaar meegaan; een model dat we goed kennen uit de groepstherapie. Er is een duidelijke hiërarchie, er is één die de leiding heeft, en de nieuwkomers zijn ondergeschikt aan de tweedejaars.

Geheimtaal

Door gebruik te maken van nieuwe woorden en zinnen ontstaat een sterk gevoel van erbij horen enerzijds en uitsluiting anderzijds. Om een paar voorbeelden te geven: de auto van de badmeesters, een Jeep die ze gebruiken om over het strand te patrouilleren, is de *tank*; alle andere auto's zijn *fop-tanks*. Een zeehond is een *nico*, een gewone hond een *fopnico*. Het huis van de badmeesters is de *skuur*; alle andere huizen zijn *fopskuren*. Zelf noemen ze zich *Bademeesters*, die onder leiding van een van hen, *MDP* (meneer de president) vol *por* (overgave) het strand bewaken en ook zorgen dat *productjes die kwiet* zijn (verdwaalde kinderen) weer bij hun *baas* (vader) teruggebracht worden. Een moeder is een *slavin*, een *slavin de luxe* is een grootmoeder. Ze komen niet alleen in actie als er zwemmers in nood zijn, maar bieden ook EHBO aan de *giezers* (badgasten). De zee is de *ploert*,

fopploert is water, *fopploert de luxe* is bier. Niet alleen de zelfstandig naamwoorden zijn eigen, ook werkwoorden worden veranderd. Het geheel klinkt als een dialect. De taal is meer dan alleen maar studentikoos: bij noodsituaties kan er onderling gecommuniceerd worden zonder dat het hele strand in paniek raakt.

Uniform

De badmeesters zijn herkenbaar aan hun rode bermuda en hun spijkerhemd. Het spijkerhemd met logo krijgen ze als ze badmeester zijn geworden, en vaak gaat het gepaard met het zetten van een oorbel, wat in corporale kringen overigens niet heel vanzelfsprekend is. Hoe bleker het spijkerhemd aan het eind van de zomer is, hoe beter je zomer was. Bij veel gebruik in het zoute water bleekt de spijkerstof in de zon. Om dat effect te versnellen worden de hemden met zout ingewreven en in de zon te drogen gelegd. Uiteraard is dat een taak voor de nieuwelingen.

Inwijding

De nieuwelingen worden op de proef gesteld en krijgen onzinopdrachten (alle meeuwen van het eiland verjagen), afgewisseld door oefeningen die wel degelijk tot doel hebben adequaat te kunnen handelen bij noodsituaties. Zo moeten de *juungs* (nieuwelingen) onverwacht op commando van de *MDP* binnen een bepaalde tijd door het mulle zand de afstand van de wachtpost tot aan de vloedlijn en terug over-

bruggen, of moeten ze een van hen die voor drenkeling speelt op tijd uit het water zien te halen.

Als de dagdienst erop zit – de badmeesters werken van 09.00 tot 18.00 uur, zeven dagen per week, negen weken achter elkaar – wordt er gedronken, bij het kampvuur van gejut wrakhout, of zittend aan een tafel bij de vloedlijn, net zo lang tot het opkomend tij de tafel overspoeld.

Groot en stoer, of jong en kwetsbaar?

Als het erom gaat om badgasten te attenderen op overtredingen (vissers weghalen tussen de zwemmers, naaktzwemmers uit het water halen, jongelui die op de boot van de badmeesters zitten weggagen) lijken de badmeesters overtuigd en gaan ze recht op hun doel af. Een Duits echtpaar van middelbare leeftijd dat naakt gaat zwemmen wordt op ronduit botte manier aangesproken ('uit mijn zee!'), en voor ouders die hun kind op het volle strand kwijtraken hebben ze ook geen goed woord over. Maar als badgasten zich melden met een blaar of een tekenbeet, zie je opeens hoe kwetsbaar ze zijn. Er wordt wat gerommeld in een EHBO-doos, maar van geruststellend of daadkrachtig handelen is dan opeens geen sprake meer. Mooi is het beeld in de ochtend gefilmd, waar de jongens nog slapen, met zand aan de benen, een halve slaapzak over zich heen getrokken, op de grond of op oude banken, dicht tegen elkaar aan, moe van de zon en de wind en het bier, kinderen nog. Maar om negen uur staan ze weer met hun portefeuilles klaar op wacht, om in te grijpen waar

nodig, of om de volgende beproeving te moeten doorstaan. De openingszin van Nescio's Titaantjes schiet door mijn hoofd als ik er naar kijk: *Jongens waren we – maar aardige jongens...*

Judith de Leeuw geeft ons een mooi kijkje in het leven van deze subgroep, met hun eigen taal en omgangsvormen, zonder commentaar te geven. Ze registreert, en de beelden spreken voor zich.

Arnout ter Haar